

عدالت در مشارکت مالی

و

سنگش آن در نظام سلامت

نویسندگان:

کریستوفر جی. ال مورای - فیلیپا ناز - فیلیپ ماسگراو - کی زو - کی کلاواتا

ترجمه:

حسین امینی انابد - محمد مسگرپور امیری - سید میثم موسوی

با مقدمه:

مسعود ابوالحلاج

مدیر کل مرکز بودجه و پایش عملکرد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شابک:	۲۰۰۰۰ ریال: ۴-۹۱۹۴۴-۶۰۰-۹۷۸
شماره کتابشناسی ملی:	۲۳۳۵۰۰۱
عنوان و نام پدیدآور:	عدالت در مشارکت مالی و سنجش آن در نظام سلامت / ترجمه و گردآوری حسین امینی انابد، محمد مسگریور امینی، میثم موسوی؛ با مقدمه مسعود ابوالحلاج.
مشخصات نشر:	تهران: سرنوشت سازان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری:	۷۶ ص.
موضوع:	پزشکی -- خدمات -- امور مالی
موضوع:	اقتصاد پزشکی
رده بندی دیویی:	۳۳۸/۴۳۳۶۲۱
رده بندی کنگره:	۱۳۹۰ ع ۴۸ الف / ۵ / RA ۴۱۰
سرشناسه:	امینی انابد، حسین، ۱۳۴۹ - گردآورنده، مترجم
شناسه افزوده:	مسگریور، محمد، ۱۳۴۵ - گردآورنده، مترجم
شناسه افزوده:	امیری، سید میثم، ۱۳۵۲ - گردآورنده، مترجم
شناسه افزوده:	ابوالحلاج، مسعود، ۱۳۳۹ - مقدمه نویس
وضعیت فهرست نویسی:	فیفا

عنوان در مشارکت مالی و سنجش آن در نظام سلامت	نام کتاب:
عدالت در مشارکت مالی و سنجش آن در نظام سلامت	مترجمین:
حسین امینی انابد - محمد مسگریور امیری - سید میثم موسوی	ناشر:
سرنوشت سازان	چاپ اول:
۱۳۹۰	تیراژ:
۱۰۰۰ جلد	ناظر چاپ:
عبدالله فتوحی	قیمت:
۴۰۰۰۰ ریال	شابک:
۴-۹۱۹۴۴-۶۰۰-۹۷۸	

آدرس مکاتبه: میدان انقلاب - ابتدای کارگر شمالی - کوچه مجد - پلاک ۲ -
پخش مشاهیر - تلفن: ۶۶۵۹۴۵۹۲

فهرست مطالب

فصل ۱	
۸	مقدمه
فصل ۲	
۱۰	چارچوب کاری WHO برای ارزیابی عملکرد نظام سلامت
فصل ۳	
۱۳	تنوع نظام‌های تأمین مالی سلامت
فصل ۴	
۱۷	عدالت در تأمین مالی بخش سلامت
فصل ۵	
۲۴	مفاهیم و نظریه‌ها
فصل ۶	
۴۱	ویژگی‌های شاخص IFEC
فصل ۷	
۵۶	برآورد توزیع مشارکت در تأمین مالی نظام سلامت (IFEC)
فصل ۸	
۶۵	بحث
۶۸	تعلیقات
۷۲	منابع و مآخذ
۷۵	ضمائم

مقدمه

بهره‌وری از منابع محدود و کمیاب و تحلیل و ارزیابی دقیق آنها برای استفاده بهینه از منابع در جهت تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت انسان‌ها از مواردی است که همواره مورد توجه سیاستگذاران بخش بهداشت و درمان کشور بوده است.

تخصیص منابع و بهره‌وری از آن همراه با جلب مشارکت مؤثر آحاد جامعه در کلیه سطوح، با رعایت کامل عدالت و برخورداری از خدمات بهداشتی و درمانی با کیفیت مطلوب را باید به عنوان یک اصل مهم در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت انسان‌ها مورد توجه قرار داد.

ماهیت خدمات و دانش نقش آفرینان در بخش بهداشت و درمان حاکی از عدم تقارن اطلاعات و بسیاری از عوامل دیگر است. از سوی دیگر، بهداشت و درمان در بسیاری از موارد به عنوان یک **کالای عمومی** مطرح می‌شود و دخالت دولت را در این زمینه غیر قابل انکار می‌سازد. برقراری عدالت در بخش بهداشت و درمان و حمایت از اقشار نیازمند و آسیب پذیر نیز مسئولیت دولت‌ها را به صورت جدی مطرح می‌کند. مشارکت بخش خصوصی و محدودیت‌هایی که برای این بخش وجود دارد یکی از موانع جدی در بهره‌وری مطلوب و بهینه از منابع است.

با توجه به ماهیت بخش بهداشت و درمان، ضروری است که شاخص‌های سنجش عدالت برای بخش مذکور طراحی شود تا با استفاده از این شاخص‌ها بتوان با رعایت عدالت برای همه و خصوصاً اولویت دادن به اقشار نیازمند و آسیب پذیر، تصمیم‌گیری کرد. در سال‌های اخیر توجه سیاستگذاران بر کنترل هزینه‌های کمر شکن و مشارکت عادلانه مالی خانوارها از طریق توسعه امکانات فیزیکی و نیروی انسانی خدمت‌رسان متمرکز بوده است و همچنین منابعی را به منظور تأمین هزینه‌های بیماران صعب‌العلاج اختصاص داده است، لیکن این به تنهایی کفایت نمی‌کند. کتاب حاضر که توسط دوستان جوانم‌پس برای ترجمه انتخاب شده است یکی از شاخص‌های اصلی عدالت در تأمین مالی نظام سلامت (شاخص مشارکت عادلانه مالی) را تبیین کرده است که در قانون برنامه چهارم و پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور نیز مورد توجه قرار گرفته است و می‌تواند جهت محاسبه شاخص‌های عدالت در سلامت در سطح ملی و استانی توسط علاقه‌مندان به کار گرفته شود. امیدوارم که تلاش این عزیزان جهت خدمت به هموطنان و دوستداران سلامت ضمن تداوم روشن‌گر زوایای متعدد بخش سلامت کشور باشد.

مسعود ابوالحلاج

مدیر کل مرکز بودجه و پایش عملکرد

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

زمستان ۱۳۸۹

پیش گفتار

سلامت به عنوان یکی از اساسی‌ترین محورهای توسعه پایدار همواره مورد توجه سیاستگذاران و برنامه ریزان در سراسر جهان بوده است. در این راستا سازمان جهانی بهداشت در ابتدای قرن بیست و یکم گزارشی را منتشر کرد که در آن مشارکت عادلانه مالی خانوارها در تامین مالی نظام سلامت به عنوان یکی از اهداف اصلی نظام سلامت مطرح شد.

دسترسی عادلانه و همگانی به مراقبت‌های بهداشتی در اصول قانون اساسی و برنامه‌های پنج ساله توسعه کشور ما نیز مورد توجه ویژه بوده و همواره یکی از دغدغه‌های اصلی متولیان سلامت بوده است. از این رو بر آن شدیم تا به ترجمه این اثر که از سوی سازمان جهانی بهداشت و توسط چند تن از صاحب‌نظران برجسته در این زمینه از جمله پروفسور موراى نگاسته شده است بپردازیم.

در این نوشتار تمرکز نویسندگان بر تعریف و سنجش شاخص مشارکت عادلانه مالی خانوارها (FFCI) در نظام سلامت بوده است. امید است علیرغم نواقص احتمالی آن مورد توجه و استفاده سیاستگذاران، برنامه ریزان، اساتید و دانشجویان واقع شود.

در پایان از راهنمایی‌ها و مساعدت‌های استاد گرامی جناب آقای مسعود ابوالحلاج مدیر کل محترم مرکز بودجه و پایش عملکرد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کمال امتنان و سپاس‌گزاری را داریم.